

פרוטוקול מס' 226

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
יום רביעי, כ"ז באדר התשנ"ח (25 במרץ 1998), שעה: 10:30

<u>נכחו</u>	<u>חברי הוועדה:</u>	
	סאלח טריף - היו"ר	
	רפי אלול	
	זאב בויס	
	ניסן סלומינסקי	
	עזמי בשארה	
	<u>מוזמנים:</u>	
	עודד אילון - משרד ראש הממשלה	
	חנה קלר - משרד לבטחון פנים	
	לבנת משיח - משרד המשפטים	
	צביה גרוס - היועצת המשפטית של מערכת הבטחון	
	עליזה יעקובי - שירות בתי הסוהר	
	<u>יועץ משפטי:</u>	צבי ענבר
	<u>מנהלת הוועדה:</u>	יפה שפירא
	<u>קצרנית:</u>	אושרה עצידה
<u>סדר-היום:</u>	הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (תיקון מס' 17), התשנ"ח-1998	

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (תיקון מס' 17), התשנ"ח-1998

היו"ר סאלח טריף:

בוקר טוב לכולם. אני פותח מחדש את ישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה.

אדוני היועץ המשפטי של הכנסת, אנחנו דנים בהצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (תיקון מס' 17), התשנ"ח-1998. למעשה, אנחנו כבר החלטנו על החזרת החוק למליאה.

צבי ענבר:

האם הוועדה כבר החליטה והצביעה בשעתו על החזרת החוק למליאה?

היו"ר סאלח טריף:

אם הוועדה לא הצביעה, אז אנחנו עכשיו נחליט על כך.

צבי ענבר:

אני יודע שהיושב ראש הכריז על כך.

היו"ר סאלח טריף:

היושב ראש הכריז על כך רשמית.

צבי ענבר:

השאלה מה קרה מבחינה פורמלית?

יפה שפירא:

אנחנו כתבנו לו מכתב.

צבי ענבר:

כן, אבל השאלה אם הוועדה קיבלה החלטה?

היו"ר סאלח טריף:

אדוני היועץ המשפטי, כדי להסיר ספק אנחנו פעם נוספת מחליטים להחזיר את הנושא לדיון בוועדה, בהמשך להודעת היושב ראש במליאת הכנסת, ולכן אנחנו דנים שוב בהצעת החוק הזו.

לחבר הכנסת עזמי בשארה יש מספר הצעות הנוגעות להצעת החוק הזו ואני מבקש לשמוע אותן ולהצביע עליהן. חבר הכנסת בשארה, בבקשה.

עזמי בשארה:

ובכן, ישנן כמה הצעות לשינויי מילים ואם תרצו אני אוכל להצביע עליהם. מכל מקום, ההצעות העיקריות וההסתיגויות העיקריות, נוגעות לעניין קריאת מכתבים שמיועדים לחברי כנסת. למעשה, אני מציע לבטל לגמרי את הסעיפים המדברים על בדיקת מכתבים לחברי כנסת משום שאני חושב שהם לא דמוקרטים. אני לא מבין למה רב סרן, או סרן, או כל אדם אחר, צריכים לקבוע אם מותר לחבר כנסת מסוים לקבל מכתב מאסיר או אסור לו לקבל מכתב מאסיר? אני גם לא מבין מדוע צריך לדרג את חברי הכנסת כך שחברי כנסת מסוימים יקבעו לחברי כנסת אחרים שהם כן יכולים לקבל מכתבים מאסירים או לא יכולים לקבל מכתבים מאסירים?

אני הייתי הסיבה לחוק הזה, משום שאני קיבלתי מכתבים ממרדכי וענונו, ולכן אני הצעתי, אמנם הצעה פרובוקטיבית, לקרוא לחוק הזה חוק וענונו, ולא חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר.

הסעיפים המהותיים מהם אני מסתייג הם הסעיפים שמגבילים את חסינותם של חברי הכנסת. אסיר מוענש בכך שחירותו מוגבלת, אבל לא צריך לאסור עליו להתכתב עם חברי כנסת או עם אנשים אחרים. זאת אומרת, בנוסף לפגיעה בזכויות האסיר, יש פה פגיעה גם בחסינות חברי הכנסת. אף חבר כנסת לא מתייחס לפגיעה הזו. הנושא הזה כלל לא זוכה לתשומת לב בבית הזה.

היו"ר סאלח טריף:

אין ספק, שיש פגיעה בחסינות חברי הכנסת. חבר כנסת רשאי להיכנס לכל מקום, מלבד מקומות שמורים בהם יש סודות מדינה. כלומר, יש כיום הגבלות מסוימות על חברי כנסת בכל מה שקשור בסודות המדינה, והעניין שלפנינו דומה להגבלות האלה.

צבי ענבר:

נכון מאוד.

היו"ר סאלח טריף:

כאשר חוקקנו את החוק הזה הזמנו גם את יושב ראש הכנסת וגם את היועץ המשפטי של הכנסת משום שאנחנו מייחסים לחוק הזה חשיבות רבה. בשלבים שונים של הכנת החוק רצינו לצמצם עד למינימום ההכרחי את אפשרות הפגיעה. יחד עם זאת, עדיין יש לחבר הכנסת עזמי בשארה זכות להגיש הצעות שונות להצעת החוק וזה לגיטימי לחלוטין.

עזמי בשארה:

למעשה, התיקונים שאני מציע מבטלים את החוק.

צבי ענבר:

הסתייגות איננה יכולה לשלול את עצם החוק. זו הוראה מפורשת בתקנון.

עזמי בשארה:

זה לא שאני שולל את כל החוק, אלא סעיף סעיף. לדעתי, אני מבטל את הסעיפים שנראים לי מהותיים, ויתכן כי לדעת המציעים הם לא סעיפים מהותיים. למשל, אני בעד זכותם של חברי הכנסת וכו', אבל אני לא מבין למה אסיר צריך לשלוח מכתב רק דרך הנהלת בתי הסוהר. בית המשפט כבר קבע את עונשו של האסיר, למה הכנסת צריכה בדיעבד להחמיר את העונש של אסיר, לאחר שכבר עונשו נגזר בבית המשפט? שלילת החירות של האסיר היא העונש. ממתי אי כתיבת מכתבים היא חלק מהעונש? אני לא מבין

את ההיגיון שעומד מאחורי החוק הזה.

חנה קלר:

גם לפי המצב הקיים, עוד לפני החוק הזה, יש סמכות לפתוח מכתבים של אסיר מטעמים של בטחון בית הסוהר. החוק הזה בא בעקבות השאלה מה קורה כאשר המכתב נשלח לחבר כנסת? מכל מקום, היום אין זכות חופשית, מוקנת, לכל אסיר לכתוב לכל מי שהוא רוצה. יש כאן הוספה מסוימת, אבל זה לא שיצרנו כאן עוד הגבלה על אסיר שלא היתה קיימת בכלל. להיפך. היא היתה קיימת היום גם בפקודה, גם בתקנות. אנחנו רוצים שזה יהיה בחקיקה ראשית כי כך ראוי ליישם זאת. אף אחד לא חושד בחבר כנסת, אלא שעצם המכתב יכול להיות בו פגיעה בבטחון המדינה או בנושאים אחרים.

עזמי בשארה:

לדעתי זה דיון פוליטי בסופו של דבר.

היו"ר סאלח טריף:

אדוני היועץ המשפטי, יש בהצעה של חבר הכנסת בשארה מחיקה של סעיפים מסוימים, אבל יש פה גם הצעות לשינויים של סעיפים.

צבי ענבר:

חבר הכנסת בשארה אומר שהוא למעשה שולל את עצם החוק.

עזמי בשארה:

אני שולל את רוח החוק.

צבי ענבר:

הסתייגות לא יכולה לשלול את עצם החוק.

עזמי בשארה:

יש לי כמה הסתייגויות לכמה סעיפים, אבל אני לא מציע הסתייגות לשלול את החוק. אין לי הסתייגות שמדברת על ביטול החוק, אחרת אני מצביע בקריאה שלישית נגד וגמרנו.

צבי ענבר:

או בקריאה שנייה.

עזמי בשארה:

כן. אני מציע הסתייגויות לסעיף סעיף, ומה שמתקבל מתקבל, ומה שלא מתקבל לא מתקבל.

צבי ענבר:

מבחינת ההסתייגויות, אז כל הסתייגות לכשעצמה היא הסתייגות כשרה. יש לי הסתייגות רק מהסתייגות אחת והיא מההסתייגות הראשונה לשם החוק. וכל כך למה? אנחנו צריכים לצאת מהנחה שבכל הסתייגות במליאה הכדור עגול. אנחנו לא יודעים איזה הסתייגות תתקבל ואיזו לא. זה לא חוק וענונו, להיפך.

חבר הכנסת בשארה, אני הייתי מבקש שתוותר על ההסתייגות הראשונה.

עזמי בשארה:

אני מוחק את ההסתייגות הראשונה.

צבי ענבר:

לגבי יתר ההסתייגויות, אדוני היושב ראש יצביע.

היו"ר סאלח טריף:

רבותי, אני אקרא את ההסתייגויות של חבר הכנסת בשארה סעיף אחר סעיף, ולאחר מכן אנחנו נצביע על הצעותיו.

אני קורא את ההצעה לסעיף 1. במקום סעיף 42 המוצע יבוא: "42א. זכותו של אסיר לקבל מכתב או כל מסמך אחר מכל אדם". מי בעד? מי נגד?

ה צ ב ע ה
בעד ההסתייגות - 1
נגד - 4
ההסתייגות לסעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר סאלח טריף:

אנחנו עוברים להצעות בסעיף 3. אני אצביע על כל התיקונים של סעיף 3 ביחד.

בסעיף 47א המוצע, בסעיף קטן (א), לאחר המלה "מכתבים", יבוא "או כל מסמך אחר".

בסעיף 47א המוצע, בסעיף קטן (א), לאחר המילים "נייר כתיבה", יבוא "וכלי כתיבה".

בסעיף 47א המוצע, בסעיף קטן (ב), המילה "אינו" תימחק.

בסעיף 47א המוצע, בסעיף קטן (ב), במקום המילה "שלא", יבוא "ובכללה".

בסעיף 47 המוצע, בסעיף קטן (ב), במקום המילים "ואולם רשאי הוא", יבוא "אסיר רשאי".

בסעיף 47א המוצע, בסעיף קטן (ד), במקום סעיף קטן (1) יבוא: "(1) מנהל בית סוהר, או מי שהוסמך על ידו, אינו רשאי לפתוח ולבדוק כל מכתב שנשלח על ידי אסיר:"

בסעיף 47א המוצע, סעיף קטן (ד) (2) יימחק.

בסעיף 47א המוצע, סעיף קטן (ה) יימחק.

בסעיף 47ב המוצע, סעיף קטן (ד) יימחק.

בסעיף 47ב המוצע, סעיף קטן (ה) יימחק.

עד כאן, מי בעד תיקוני החקיקה וההצעות שהועלו על ידי חבר הכנסת עזמי בשארה, ירים ידו?

ה צ ב ע ה
בעד ההסתייגויות - 1
נגד - 4
ההסתייגויות לסעיף 3 (סעיף 47א ו-47ב) לא נתקבלו.

היו"ר סאלח טריף:

אנחנו עוברים להצעת התיקון סעיף הבא. סעיף 47ג המוצע יימחק. מי בעד? מי נגד?

ה צ ב ע ה
בעד ההסתייגות - 1
נגד - 4
ההסתייגות לסעיף 3 (סעיף 47ג) לא נתקבלו.

היו"ר סאלח טריף:

ההצעה נמחקה. ההצעה לא התקבלה.

בסעיף 47ד המוצע, במקום סעיף 1א) המוצע יבוא: "1)א) מכתב שנשלח מאסיר אל חבר הכנסת לא ייפתח". ההצעה ברורה. מי בעד? מי נגד?

ה צ ב ע ה
בעד ההסתייגות - 1
נגד - 4
ההסתייגות לסעיף 3 (סעיף 47ד1)א) לא נתקבלו.

היו"ר סאלח טריף:

ההצעה לא התקבלה.

עזמי בשארה:

אני לא מבין. האם אתם רוצים שיפתחו מכתבים שמיועדים אליכם?

רפי אלול:

לגיטימי שיפתחו מכתבים של אסירים הכותבים מכתבים המסכנים את בטחון המדינה. חבר הכנסת בשארה, האמן לי שאיכפת לי מצינעת הפרט, אבל פה מדובר בכל זאת בבטחון המדינה.

היו"ר סאלח טריף:

- בסעיף 47ד המוצע, סעיף קטן 1)ב) יימחק.
- בסעיף 47ד המוצע, סעיף קטן 1)ג) יימחק.
- בסעיף 47ד המוצע, סעיף קטן 1)ד) יימחק.
- בסעיף 47ד המוצע, סעיף קטן 1)ה) יימחק.

מי בעד ההצעה למחיקת הסעיפים האלה ירים את ידו? מי נגד?

ה צ ב ע ה

בעד ההסתייגויות - 1

נגד - 4

ההסתייגויות לסעיף 3 (סעיף 47ד(1)(ב),(ג),(ד),(ה)) לא נתקבלו.

היו"ר סאלח טריף:

ההצעות למחיקת הסעיפים האלה נפלו.

בסעיף 47ד המוצע, במקום פסקה (2) יבוא: "דבר דואר שנשלח מחבר כנסת לאסיר לא ייפתח". מי בעד? מי נגד?

ה צ ב ע ה

בעד ההסתייגות - 1

נגד - 4

ההסתייגות לסעיף 3 (סעיף 47ד(2)) לא נתקבלה.

היו"ר סאלח טריף:

ההצעה לא התקבלה.

סעיף 4, הסעיף יימחק.

סעיף 5, הסעיף יימחק.

סעיף 6, הסעיף יימחק.

סעיף 7, הסעיף יימחק.

מי בעד מחיקת הסעיפים הללו? מי נגד?

ה צ ב ע ה

בעד ההסתייגויות - 1

נגד - 4

ההסתייגויות לסעיפים 4,5,6,7 לא נתקבלו.

היו"ר סאלח טריף:

ההצעות לא התקבלו.

היועץ המשפטי מבקש להבהיר דבר בעניין ההסתייגויות.

צבי ענבר:

אני מבקש להבהיר עניין כלשהו בקשר להסתייגויות. סעיף 104ד(1) אומר כך: "נמנה המציע, מי שהציע את ההצעות, עם סיעה המיוצגת בוועדה, יחליט יושב ראש הוועדה אם ליתן לו רשות הסתייגות אם הצעתו לא התקבלה בוועדה". למה הכוונה? ישנו חבר כנסת שסיעתו מיוצגת בוועדה, והוועדה מקדישה, והיא הקדישה, ישיבות רבות לדיון בנושא הזה, הוועדה למעשה סיימה את דיוניה והיא הניחה כבר את ההצעה על שולחן הכנסת. הוועדה ביקשה להחזיר אליה את ההצעה לצורך תיקון מסוים ונקודתי בלבד, ובשלב הזה מופיע חבר הכנסת שסיעתו מיוצגת בוועדה ומעלה הצעות וזה ביום האחרון של כנס הכנסת וביום שהיועצת המשפטית של הוועדה חולה אחרי המאמץ הרב

שהיא עשתה פה. יקח חצי יום רק כדי לנסח וכו'. בנסיבות האלה ותוך שקילת הסיכוי שהסתייגויות האלה יתקבלו על ידי חברי הכנסת או לא, מותר לו לשקול ולהגיד: דנו בהצעותיך, דחינו את הצעותיך. מותר ליושב ראש להחליט שההצעות האלה לא תיכללנה כהסתייגויות שיוגשו על שולחן הכנסת. אני חייב להביא זאת לידיעת היושב ראש ולידיעת הוועדה, כדי שהיושב ראש ישקול בהתאם.

זאב בויס:

לפי הבנתי, זה לא חל על חבר כנסת שסיעתו לא מיוצגת בוועדה.

צבי ענבר:

נכון. חבר כנסת שסיעתו לא מיוצגת בוועדה יכול היה להגיד שרק עכשיו נודע לו.

עזמי בשארה:

אני עצמי לא חבר בוועדה, אבל סיעתי כן מיוצגת בוועדה. אני חושב שהסיעה שלי לא עשתה את העבודה. אני באתי לפה כדי להביע את דעתי בנושא הזה כי אני חושב שמאוד חשוב להביע דיעה בבית הזה בנושא חסינות חברי כנסת. בשום פנים ואופן אסור שזה יעבור כך, בלי התייחסות.

צבי ענבר:

הייתי מציע בהקשר הזה, אם היושב ראש יחליט ואם עדיין אין אף הסתייגות לחבר הכנסת, לאפשר לו הסתייגויות כדי שתהיה לו רשות דיבור.

היו"ר סאלח טריף:

אני אאפשר לו בכל זאת שתי הסתייגויות כדי שהוא יוכל לפחות לומר את דברו במליאה.

עזמי בשארה:

תודה, אדוני היושב ראש.

צבי ענבר:

ויתרה מזה, חבר הכנסת בשארה, בהסתייגות מספר 13 שלך ובהסתייגויות 4,5,6,7-1, יש לנו פה חמש הסתייגויות של מחיקת סעיפים, אני מציע שתבקש בקריאה השנייה שיצביעו על הסעיפים האלה בנפרד. זכותך.

עזמי בשארה:

ואז זה או בעד או נגד ממילא.

צבי ענבר:

בדיוק.

עזמי בשארה:

נגד זה כבר למחוק.

צבי ענבר:

ואז זה בדיוק כמו הסתייגויות.

צבי ענבר:

היו לך כבר חמש הסתייגויות, פלוס שתיים שאתה מקבל, אז יש לך כבר שבע הסתייגויות.

עזמי בשארה:

תודה רבה, אדוני.

רפי אלול:

אדוני היושב ראש, מה תוקן בעניין שלך?

היו"ר סאלח טריף:

זה לא עניין שלי.

רפי אלול:

מה תוקן בענייניו של יושב ראש ועדת הפנים?

היו"ר סאלח טריף:

ישנם כמה שינויים שבגינם הצעת החוק הוחזרה לכאן לשם הכנה נוספת לקריאה שנייה ושלישית.

אדוני היועץ המשפטי, זו הוראת שעה, נכון?

צבי ענבר:

כן.

השינויים שבגינם הוחזר החוק להכנה נוספת הם: ראשית, תיקון לסעיף 47ד רבתי (1)(ב), שעל פיו מדובר על הרכב אותה ועדה אשר הבודק ראשי לפתוח את מכתבי אסיריו בנוכחותה, והוספת הוראת מעבר בסעיף 7 האומרת שעל אף- הוראת סעיף 47ד (1)(ב) יהיה הרכב הוועדה עד לסוף שנה זו כלהלן: יושב ראש הכנסת, יושב ראש ועדת הכנסת, יושב ראש הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.

רפי אלול:

מה קורה בסוף השנה הזו?

צבי ענבר:

אחרי שנה זו, זה יעבור לשלושה מחברי תת הוועדה לשירותי המודיעין והביטחון של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, שאותם ימנה יושב ראש תת הוועדה.

היו"ר סאלח טריף:

צביה גרוס, האם אתם רוצים לקבל רשות דיבור?

צביה גרוס:

אני חושבת שהיועץ המשפטי של הכנסת הציג את העניין. יש לנו הוראת מעבר שמשאירה את הסמכות בידי יושב ראש הכנסת, ויושב ראש ועדת הכנסת ויושב ראש ועדת הפנים, ורק משנת 1999 זה יעבור לתת ועדה של ועדת חוץ וביטחון, וזאת בגלל המטריאה המיוחדת של בטחון שהוא האלמנט הדומיננטי שבגיננו ביקשנו את התיקון וכן אלמנטים נוספים.

היו"ר סאלח טריף:

רבותי, אני רוצה לומר לכם שלא היה פה עניין אישי שלי שקשור לויתור או בזכיה בכבוד כלשהו. מעבר לכך, היה פה עניין עקרוני שהיה צריך להיות מובהר. יושב ראש הכנסת ושר הבטחון פנו אליי בעניין הזה ואני הסכמתי לקבל את ההצעה. אני גם אמרתי ליושב ראש הכנסת שכל מה שיציעו, אני אקבל, וזאת בגלל הרגישות והחשיבות שיש לנושא בטחון המדינה. לא פחות ולא יותר. אני מאלו שתמיד עומדים דום כאשר עולה בעייה הקשורה לבטחון המדינה, וגם במקרה הזה אני חושב שראוי היה שנשלים את החקיקה, כי מדובר בנושא מאוד חשוב שמולו ניצבת מערכת הבטחון ואנחנו צריכים לתת לו מענה.

חברי הכנסת, אנחנו רוצים להצביע על הצעת החוק עם השינויים שבוצעו עכשיו. מי בעד הצעת החוק כפי שהיא מובאת כאן? מי נגד?

ה צ ב ע ה

בעד הצעת החוק - כולם

נגד - אין

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 17), התשנ"ח-1998, נתקבלה.

היו"ר סאלח טריף:

פה אחד. אנחנו מעבירים את הצעת החוק לקריאה שנייה ושלישית לשם המשך גמר ההצבעה.

תודה רבה.

צבי ענבר:

תודה רבה לך, אדוני היושב ראש.

היו"ר סאלח טריף:

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 10:55.